

Klassieke Muziekgeschiedenis Weense Klassieken (1750 – 1815)

Tijdens de Weense Klassieken is Wenen het middelpunt van de Muzikale belangstelling. Drie van de grootste componisten die we ooit gekend hebben werkte aan het hof van Wenen.

Kunstenaars in deze periode ontwikkelde men een grote voorkeur voor symmetrische vormen. Dit was niet alleen in de bouwkunst, maar ook in de muziek duidelijk terug te vinden. Herhaling en symmetrie vormen twee belangrijke begrippen voor deze periode.

Ook grijpt men weer terug op de Klassieke Oudheid. De periode waarin de Grieken en Romeinen over de wereld heersten. Volgens de mensen uit de Weense Klassieken wisten de Romeinen en de Grieken pas echt wat symmetrie en schoonheid inhield. Denk maar aan de oude bouwwerken als tempels en beelden.

De gewone burger krijgt tijdens de Weense Klassieken ook steeds meer een eigen stem. De macht van de adel neemt af en burgers gaan zelf beslissingen nemen. Dit kwam tot zijn hoogtepunt tijdens de diverse revoluties die in Europa plaatsvonden. De belangrijkste en bekendste hiervan is de Franse revolutie in 1789 waarbij de gevangenen door de burgers werden vrijgelaten en de koning en koningin werden onthoofd.

Deze revoluties waren een direct gevolg van de absolute macht van de adel. De adel kon mensen zonder pardon laten opsluiten of vermoorden. Niemand die hier iets tegen in te brengen had. Wanneer het volk in hongersnood zat, zorgde de adel er altijd voor dat zijzelf wel goed te eten hadden. Oftewel: De burgers waren de ongelijkheid zat.

Met de revoluties werden de eerste stappen richting een democratie gezet. De eerste “grondwetten” worden opgesteld. Dit zijn geschreven teksten waarin de rechten en plichten van burgers worden vastgesteld. Echter, de democratie zoals wij die nu kennen was nog ver weg. In Frankrijk was het Napoleon die de macht overnam en probeerde het Franse rijk over de rest van Europa uit te bouwen.

Hier slaagde hij voor een groot gedeelte in door delen van Italië, Duitsland en de Nederlanden (Nederland en België) te bezetten. Maar met de nederlaag van Napoleon in 1815 bij Waterloo brokkelde het Franse rijk ook snel weer af.

De Muziek

Zoals je in het vorige hoofdstuk kon lezen zijn symmetrie en herhaling de belangrijkste kenmerken in de muziek van de Weense Klassieken. De muziek uit deze periode is dan ook goed te herkennen aan de vele herhalingen die er in voor komen.

De melodieën zijn vaak symmetrisch opgebouwd in muzikale zinnen die bestaan uit een voorzin en een nazin.

Vormen

In de Weense Klassieken moesten composities aan strenge vormregels voldoen. Er werd zelden afgeweken van deze regels. De vier belangrijkste vormen waren:

Symfonie

Een meestal vierdelig werk voor een symfonieorkest. Het eerste deel is snel, het tweede deel is rustig en “zangerig”, het derde deel is “luchtig” en het vierde deel is snel en “levendig”.

Sonate

Kent dezelfde structuur als een symfonie. Alleen deze composities zijn geschreven voor een solo instrument of kleine bezetting.

Soloconcert

Een meestal driedelig werk voor soloinstrument en orkest. Binnen het soloconcert zit altijd een passage waarin de solist kan uitblinken. Voor de rest lijkt het concert vrij veel op de symfonie

Strijkkwartet

Het strijkkwartet is in feite een sonate voor vier strijkers: Viool 1, Viool 2, Alt Viool en Cello.

Instrumenten

In de Weense Klassieken groeit de instrumentale muziek nog meer uit. Zij neemt zelfs de overhand op de vocale muziek. De kleine orkesten die tijdens de Barok zijn ontstaan groeien tijdens deze periode nog meer uit. Voor het eerst ontstaan de zogenaamde “Symfonieorkesten”.

Een Symfonieorkest bestaat uit een strijkorkest (violen, alt-violen, cello's en bassen), houtblazers (dwarsfluiten, klarinetten, hobo's en fagotten), koperblazers (trompetten en hoorns) en slagwerkers (pauken).

Omdat de groep zo groot werd (ongeveer 50 mensen) werd het ook noodzakelijk om een dirigent voor het orkest te zetten. Deze zorgde er voor dat alle muzikanten wisten wanneer zij moesten inzetten en met elkaar speelden.

Het Klavecimbel verdwijnt door de ontwikkeling van de Pianoforte (de voorloper van de piano zoals wij die nu kennen) bijna helemaal uit beeld.

Componisten

De muziek uit de Weense Klassieken draait om drie componisten: Haydn, Mozart en Beethoven.

Joseph Haydn

Haydn kan gezien worden als de grondlegger van de Weense Klassieken. Zo ontwikkelde hij de symfonie, de sonate en het strijkkwartet. Haydn was tijdens zijn leven erg populair. Hij was zelfs zo populair dat andere componisten werken onder zijn naam uitbrachten in de hoop dat hun muziek werd gespeeld.

Wolfgang Amadeus Mozart

Mozart was een regelrecht wonderkind. Al op jonge leeftijd reisde hij samen met zijn vader en zusje de hele wereld over om zijn kunsten te vertonen. Zo kon de jonge Mozart geblinddoekt de meest ingewikkelde composities spelen. Op zijn vijfde schreef Mozart zijn eerste compositie. De werken van Mozart klinken vaak erg luchtig, maar hebben vaak wel degelijk een diepere laag. Mozart is slechts 35 jaar geworden, maar in die jaren heeft hij meer dan 600 composities geschreven.

Ludwig van Beethoven

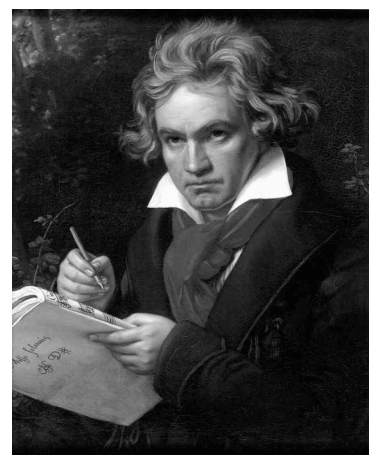
Binnen de Weense Klassieken is Ludwig van Beethoven een beetje de vreemde eend in de bijt. De componist schreef composities die aan de regels van de Weense Klassieken voldeden, maar probeerden de grenzen van de regels op te zoeken. Het opzoeken van deze grenzen heeft er voor gezorgd dat Beethoven aan de wieg stond van een nieuwe muzikale stroming: De Romantiek. Beethoven stond bekend als een erg onsympathieke man. Aan het einde van zijn leven zou hij doof worden.

Joseph Haydn

W.A. Mozart

Ludwig van Beethoven